

KEMENESALJA

POLITIKAI LAP.

Feladós-szerkesztő és kiadó: DINKREVE NÁNDOR

Megjelenik minden vasárnap-reggel.
Előfizetési ár: egész évre 5 P, fél évre
2.50 P, negyed évré 1.30 P.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cselekmény, Kossuth Lajos-utca 14. szám
Hirdetés díja előre fizetendő.

Inognak a valuták, de a pengő szilárd.

Lázás nyugtalanság a világ piacain. Amióta Anglia letért az arany alapról, nyílt háborúságot visel az aranyvaluták ellen és mindenképpen azon van, hogy a többi országot is rákényszerítse saját pénzének aláértékelésére. A küzdelem mindazok a valuták ellen irányul, amelyek megőrizték az aranyalapot. Eddig a belga franknál el is érte Anglia a célját, de a többi nyugati valuta szilárdan ellenállott. Igaz, hogy valamennyi aranyvalutájú országban már sikerült hangsúlyt csinálni az aranyalapról való letérés mellett és Franciaországban, Hollandiában és egyebütt is vannak már hívei a pénz aláértékelésnek. Most különösen két valuta ellen folytatja Anglia a háborúságot és pedig egy felől az olasz líra, másfelől a holland forint ellen. A líra erősen állotta a rohamot és az olasz kormány annak ellenére, hogy felfüggesztette a bankjegyek érdekezését aranyát, erőlesen ragaszkodik ahhoz, hogy a lírát nem fogja aláértékelni. Az olasz valuta két nappal ezelőtt az európai tőzsdéken érzékeny árfolyamvesztéseket szenvedett ugyan, de az olasz hivatalos nyilatkozat hatása alatt másnapra az árszinteség jórésze megértült. Az angol sajtó mindazonáltal folytatja a líra ellen megkezdett hadjáratát.

A holland forint politikai válság tengelyévé lett. Ez a valuta, amely a legtöbbször aranyfedezet felett rendelkezik és amely

sziklaszilárd azért, mert Hollandia fizetési mérlege állandóan aktív, valamennyi aranyvaluta között a legjobban van megalapozva. És mégis sikerült az angol hatgatásainak magában Hollandiában híveket toborozni a holland forint aláértékelése mellett. Főként azzal érvelnek a devalváció hívei az aranyalap fenntartása ellen, hogy a holland valuta tulajdosonához pénzérték és anyira megdrágítja a termelést, hogy a Németalföld kivételével versenyképtelen a világpiacra. A holland kormány, amelynek élén a világ egyik legkiválóbb pénzügyi tudósa, Collin miniszterelnök áll, a legnagyobb eltökéltséggel védi az aranyalapot. Az ő kormánya azonban koalíciós kormány, amelynek sorában három katolikus párti miniszter van és épen a katolikus párt az, amely a pénz aláértékelését sürgeti. A holland forint mégis előreláthatólag megőrzi a maga teljes értékűségét. Ha ugyanis a kormány megmarad, úgy a feltétlenül fenntartja az aranyalapot, ha azonban távozik, ez még korántsem jelenti bizonyossággal a holland forint leértékelését.

A lírán és a holland forinton kívül tudvalevőleg a svájci és a francia frank körül is feltűnik időről időre a spekuláció rohama, de mindkét valutát eddig sértetlenül fenn lehetett tartani. Bizonyos azonban, hogy az aranyvaluták körül folyó manő-

verezés az illető országok gazdasági biztonságát és nyugodt légkörét zavarja és ezzel pénzügyi és gazdasági károk járnak. Ha a bizonytalansággal és nyugtalansággal szembe állítjuk a kis Csonkamagyarország valutájának szilárdságát, úgy a legnagyobb elégtétellel állapítható meg a magyar pengő biztonságos helyzete. Nemcsak hogy pénzünk belső vásárlóereje állandó és teljes, hanem az utóbbi időkben a külföldön is erőteljesen szilárdul a magyar pengő árfolyama, ami főleg arra vezethető vissza, hogy a célszerű rendelkezések következtében a magyar utasok ma már nem árasztathatják el pengővel a külföldi centrumokat. A magyar deviza és pénzpolitika tehát teljesen bevált. Semmiféle spekulációnak és mesterkedés-

nek nem sikerült a pengő vásárlóerejét kikezdeni és ma már szinte csodálattal látjuk, hogy a valuta zugforgalom és a zugaranyiac beszüntette a működését, mert a szilárd magyar pengő mellett nem érdemes és nem kifizetéses a valuták és az arany zugban való megvásárlása.

Ha a nagy büszke nyugati valuták mai bizonytalanságával egybevetjük a mi szerény magyar pengők helyzetét, úgy meglepődéssel és megnyugvással tölt el az az állandóság és biztonság, amely pénzünk körül kialakult és fennáll. A magyar pengővédelem sztratégia kiállította a tűzpróbát. A magyar pengő becsülete csorbítatlan maradt. Nem dicsekszünk vele, de mint sikernek, mint eredménynek szívből örülhetünk neki.

Kisiparos és a kisipari hitel.

A francia divatcikkek jórészt kisiparosok állítják elő és mégis mint világkereskedelmi cikkek kerülnek ki külföldre. Pedig ha valahol van gyáripár a világon, akkor a francia gyáripár a legelső sorban említendő. Csakhogy a francia kormány megtudja védelmezni kisipari osztályát a nagytőkével szemben. Sajnos ezt itt nálunk nem igen mondhatjuk el, mert a régi magyar kormányok nagyraemléstettek, hatalomra segítettek a mindent felfaló gyáripárt. Gömbös kormánya most nagy feladatok előtt áll. A kisipart okvetlenül megmenteni igyekszik, hogy

komolyan lát hozzá a kisipar megmentéséhez és talpraállításához, abból is kitűnik, hogy fellátja a külön ipari minisztériumot, amelynek kimondottan az iparos osztály megmentése lesz a hivatása. A kereskedelmi minisztériumnak ugyan volt ipari osztálya, de ez inkább a gyáripárral foglalkozott, mellette a kisipar majdnem megsemmisült. Gömbös Gyula kormányprogramjának egyik sarkalatos pontját képezi a kisiparosság megmentése, mert a becsületes magyar kisiparnak, melynek termékei mindenütt elismertek, nem semmisülhet meg, sőt annak meg-

Ady nyomán a Magas Tátrában.

Irtja: sz. Csorba Tibor.

Csorba-tó, — Strbske-pleso, 1935. ápr.

A »Hotel Hivadoslav«-hoz ma már nem a fogaskerekű vasút meredek lejtőjén ér az ember, hanem jól kiejelített zerpentineken kanyarog merészen a társasautóbusz, hogy annál nagyobb és soktöbbébb kitatást nyújtson a Magas Tátra e panorámás vidékére a kirándulók csapatának. Az éppen feloszladó reggeli párat kezdő attörni a napsugár s az aranyárga nyílak nyomán élénk zöldék, napszűtött erdők, fenyvesek, megmecsillanó völgyipatakok tárnak élénk. »Egy egy falu templomának tornya« s az utolsó kanyar táján már élénk pirosnak a nemrégien leégett Vázsec újrapített házainak piroseserepes tetői. Mindez egy tovasuhanó pillanat alatt védődik szemünkbe, mert a »szörnyű soffőr« életteljesen gyors. Ez is, mint minden soffőr, azt tartja: sejtnei, sejtnei, sejtnei muszáj!

A szálloda személyzeténél érdeklődöm:

— Ki van itt, az alkalmazottak közül a legrégebben?

— Én öt éve vagyok itt — mondja az egyik szolgáló — a többi mind utánaem jött. Tetszik tudni, Csorba-tó állami fürdőhely lett s itt mindenki csehl beszélt csak, mert ide járnak az állami hivatalnokok pihenői.

— Hát arról hallott-e, hogy itt egyszer, — 25 évvel ezelőtt — egy magyar kőút gyógyította megrokkant egészségét?

— Azt nem kérem. De van itt egy szlovák költő. A szanatórium főorvosának a felesége. Tessék talán hozzá fordulni.

Amint a mélyvízről partján végigsétáltam, mindenfelől fiatal »személyzet« járt-kelt a szállodák, vendéglők körül. Az arcukról láttam, hogy ezek aligha tudnak Ady Endre egykori státtörököséről, de meg arról az egész 25 év előtti világról sem.

A-tó egyik felszigetnyulványán emeletes villa áll. Arra vettem utamat,

mert a főorvos ott lakik és ott él a legolvasottabb szlovák lírika: Masa Hal'amová. Ablakai a sima tőkrére nyílnak s modernül berendezett, szép lakásából látja a tóban tüköröző Krivant, meg a többi, környező Tatracsisót.

A főorvos fogadott. Mire a kandalló mellé telepedtünk — előjött fiatal felesége. Nagy, barna hajkeretbe foglalt gyermekes arcából nagy mélysegeket rejtő szemével kínált helyet. Egy röpké pillantást vetettem a falakat díszítő szlovák festők műveire, egy Beuka, egy Kala, egy Hoffmann kép erősen irdott szemembe. Majd megszólalt ám.

— Ady nyomát kerestem, de nem találtam sehol. Senki sem emlékszik arra, hogy ez a nagy magyar zseni, Petőfi óta az egyetlen tragikus költő egykor, ... éppen 25 évvel ezelőtt itt keresett beteg szervezeteinek gyógyulást. Hogy itt írta baró Wlassicsnak a legyezőjére ezeket a sorokat:

»Szaritson fel szemükből a Nap,
Kik egyszer is megnéztek,

Ne hagyjon az én suta arcom
Senkinek se fájó emléket.«

Masa Hal'amová cigarettáragyujt, majd megszólalt:

— Pardon! Szaritson ki...

Tovább mondom a verset:

»Hangomat a semmi igya föl,
Mint az álmokat issza,

S az én gyöngö, panaszos hangom
Ne sirjon senkinek se vissza.«

— Ne jajgasson senkinek se vissza — javítja ki tökéletes magyarsággal.

»Tavozzok el én mindenkitől,
Meggemmisülve, szökve,

Szemekből, fülekéből tavozzok el,
Emlékek nélkül, örökre.«

— Szemekből, fülekéből tavozzak. Emlékek nélkül és örökre.

— Nagyságos asszonyom, meglep ez a nagy, Ady-t ismerésé.

— Ady... Ady a mai szlovák írók mestere. Nincs költőnk, akire ne hatott volna. Én magam nagyon szeretem. (Közben előveszi Ady összes verseit. Ölében tartja s lapozgat belőle, közbe-közbe idéz egy-egy sort.)

E. B. Lukac külön Ady tanulmányt

